განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი
NATIONAL CENTER FOR EDUCATIONAL QUALITY ENHANCEMENT

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნის პროექტი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბაკალავრიატი

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვა

შეფასების თარიღ(ებ)ი

19/12/2022

თბილისი

ინფორმაცია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესახებ[1]

დაწესებულების სახელწოდება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მითითებით	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი - საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდი	211349192
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი

ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება	მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვა
უმაღლესი განათლების საფეხური	ბაკალავრიატი
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია[2]	მენეჯმენტის ბაკალავრი
დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი	0413 მენეჯმენტი და ადმინისტრირება
ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების/საგნობრივი ჯგუფის სწავლების უფლების მითითება (მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ან მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში)	-
სწავლების ენა	ქართული
ECTS კრედიტების რაოდენობა	240
პროგრამის სტატუსი (ავტორიზებული/აკრედიტებული/პირობით აკრედიტებული/ახალი/საერთაშორისო აკრედიტაცია) შესაბამისი გადაწყვეტილების მითითებით (ნომერი, თარიღი)	აკრედიტებული საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის საბჭოს 2021 წლის 18 აგვისტოს #803516 გადაწყვეტილება.

ექსპერტთა ჯგუფის წევრები

თავმჯდომარე (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ვასილ კიკუტაძე, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	თორნიკე ხოშტარია, სასწავლო უნივერსიტეტი გეომედი, საქართველო

[1] ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში: მიეთითება ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულებები; „დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდის" და „დაწესებულების სახის" მითითება არ არის სავალდებულო უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებ(ებ)ისათვის

[2] უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასთან ერთად ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში თუ განსხვავდება მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ფორმულირება, მიეთითება ცალ-ცალკე დაწესებულებების მიხედვით

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შემაჯამებელი დასკვნა

- **ზოგადი ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ**

სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო პროგრამას საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის საბჭოს 2021 წლის 18 აგვისტოს N803516 გადაწყვეტილების საფუძველზე, მიენიჭა აკრედიტაცია 7 წლის ვადით, ერთ წელში მონიტორინგის განხორციელების პირობით. განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის 2022 წლის 5 დეკემბრის #543793 ბრძანებით კი განისაზღვრა სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის "მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის" საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის პირობების შესრულების გეგმური მონიტორინგის განხორციელება.

შესამოწმებლად წარმოდგენილი "მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის" საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა ხორციელდება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მთის მდგრადი განვითარების ფაკულტეტზე. პროგრამის მიზანია:

- შესძინოს კურსდამთავრებულს მენეჯმენტის თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკულად გაცნობიერების საფუძველზე, მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების ეფექტიანად მართვისათვის სოციალურ, ეკონომიკურ, ეკოლოგიურ და ეთიკურ ასპექტებთან მიმართებით დარგის შესაბამისი ცოდნისა და პრაქტიკული უნარების ფართო სპექტრი;
- აღჭურვოს კურსდამთავრებული მთიანი რეგიონების ორგანულ ფერმერულ სისტემებში კლიმატგონივრული ტექნოლოგიების გამოყენების, მთაში არსებული ეკოლოგიურად ცვალებადი და რისკებით სავსე გარემოს ეფექტიანი მართვის უნარებით
- შეუქმნას კურსდამთავრებულებს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მენეჯმენტის მიმართულებით სწავლის შემდგომ საფეხურზე გაგრძელებისა და უწყვეტი პროფესიული განვითარებისთვის მყარი საფუძველი.

პროგრამა კურსდამთავრებულს ანიჭებს მენეჯმენტის ბაკალავრის კვალიფიკაციას. პროგრამა მოიცავს 240 კრედიტს. პროგრამა გაწერილია 4 აკადემიურ წელზე. პროგრამის სტრუქტურა წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

- ძირითადი სწავლის სფეროს კომპონენტი – 230 კრედიტი:
  მათ შორის: პრაქტიკა - 5 კრედიტი;
  საბაკალავრო ნაშრომი - 5 კრედიტი;
- თავისუფალი (არჩევითი) კომპონენტი - 10 კრედიტი;

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებას ემსახურება 53 აკადემიური პერსონალი, სადაც 43 არის აკადემიური აფილირებული პერსონალი(22 პროფესორი, 18 ასოცირებული პროფესორი, 3 ასისტენტ-პროფესორი)

ხოლო 10 მოწვეული აკადემიური პერსონალი. პროგრამაზე 2021 წლის მონაცემებით ირიცხებოდა 29 სტუდენტი.

- **აკრედიტაციის ვიზიტის მიმოხილვა**

სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის "მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის" საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის პირობების შესრულების გეგმური მონიტორინგი განხორციელდა განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის 2022 წლის 5 დეკემბრის #543793 ბრძანებით. მონიტორინგის ფარგლებში შესწავლილი იქნა გადმოგზავნილი დოკუმენტაცია, სადაც ასახული იყო ინფორმაცია გაცემული რეკომენდაციების შესრულების შესახებ.

- **საგანმანათლებლო პროგრამის სტანდარტებთან შესაბამისობის მოკლე მიმოხილვა**

მონიტორინგის დროს შესწავლილი იქნა სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო პროგრამის საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის საბჭოს 2021 წლის 18 აგვისტოს N803516 გადაწყვეტილების საფუძველზე განსაზღვრული რეკომენდაციების შესრულების მდგომარეობა. შესაბამისად, გაცემული რეკომენდაციების საფუძველზე შემოწმებული იქნა:

- 1-ლი სტანდარტი;
- მე-2 სტანდარის 2.2, 2.3 და 2.4 კომპონენტები;
- მე-4 სტანდარტის 4.1 და 4.4 კომპონენტები;
- მე-5 სტანდარტის 5.1 და 5.3 კომპონენტები.

შემოწმების შედეგად დადგინდა რომ:

- **1-ლი სტანდარტი** - შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან, რადგანაც 1.1 და 1.2 კომპონენტები შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან;
- **მე-2 სტანდარი** - შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან, რადგანაც 2.2 კომპონენტი მეტწილ შესაბამისობასი, ხოლო 2.3 და 2.4 კომპონენტები შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან;
- **მე-4 სტანდარტი** - შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან, რადგანაც 4.1 და 4.4 კომპონენტები შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან;
- **მე-5 სტანდარტი** - შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან, რადგანაც 5.1 და 5.3 კომპონენტები შესაბამისობაშია სტანდარტის მოთხოვნებთან.

- **რეკომენდაციები**

- რეკომენდებულია პროექტების მართვის სასწავლო კურსის წინაპირობად განისაზღვროს ,,მენეჯმენტის საფუძვლები“-ს სასწავლო კურსი ნაცვლად ,,ბიზნესის საფუძვლებისა“;
- რეკომენდებულია ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფიის“ სასწავლო კურსის წინაპირობად განისაზღვროს მინიმუმ ,,მენეჯმენტის საფუძვლების“ სასწავლო კურსი ან ,,ადამიანური რესურსების მართვის“ სასწავლო კურსი;

- **რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის**
  - სასურველია შრომის ბაზრის მომავალი კვლევების განხორციელებისას კვლევის რაოდენობრივი კომპონენტის რელევანტურობის გაზრდის მიზნით კვლევაში ჩართული სუბიექტების რაოდენობის გაზრდა;
  - სასურველია პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასებისას გაწერილი გეგმის შესაბამისად გამოყენებული იქნეს იმ სასწავლო კურსების აკადემიური მოსწრების შედეგები რომლებიც უზრუნველყოფენ პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცებას;
  - სასურველია პროგრამის მენეჯმენტმა გააგრძელოს მუშაობა უახლესი ქართულენოვანი დარგობრივი ლიტერატურის მოძიებაზე, ახალი სახელმძღვანელოების, სალექციო კურსების შექმნაზე;
  - სასურველია დაზუსტდეს საბაკალავრო ნაშრომის სილაბუსში საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ერთ-ერთი ტექნიკური პარამეტრი, კერძოდ ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრის ნაწილში, სადაც მითითებულია რომ ,,საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 20 გვერდისა“, სადაც სასურველია წარმოდგენილი იყოს საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობის არა მხოლოდ ზედა ზღვარი არამედ ქვედა ზღვარიც.
- **საუკეთესო პრაქტიკის მოკლე მიმოხილვა (არსებობის შემთხვევაში)**

- **ხელახალი აკრედიტაციისას, მნიშვნელოვანი მიღწევებისა და/ან პროგრესის მოკლე მიმოხილვა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)**

მონიტორინგის მიზნებიდან გამომდინარე შესწავლილი იქნა მხოლოდ საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის საბჭოს 18/08/2021 წლის №803516 გადაწყვეტილების საფუძველზე გაცემული შემდეგი რეკომენდაციები:

1. რეკომენდებულია შრომის ბაზრის კვლევის სისტემური სრულყოფა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს კვლევის შედეგების მეტი რელევანტურობის უზრუნველყოფას და დაეხმარება პროგრამას მიზნობრივად მოიზიდოს მეტი სტუდენტი;
2. რეკომენდირებულია დაწესებულებამ გადახედოს პროგრამის სწავლის შედეგების რუკაზე პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცების ნაწილში ცალკეული სასწავლო კურსების

(ცხოველთა ორგანული კვება მთის ორგანულ ფერმერულ სისტემებში, რეგიონალური ეკონომიკის საფუძვლები, ორგანიზაციული ქცევა და ა.შ.) მონაწილეობის საკითხს;

3. რეკომენდებულია პროგრამის სწავლის შედეგები გადაიხედოს მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ჭრილში და მკაფიოდ გამოიკვეთოს მენეჯმენტის კომპეტენციები;
4. რეკომენდებულია პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით შეთავაზებული იქნეს შემდეგი სასწავლო კურსები: მათემატიკა, წერითი და ზეპირი კომუნიკაციები;
5. რეკომენდებულია პროგრამაში სავალდებულო კომპონენტის სახით წარმოდგენილი საწარმოო და საველე პრაქტიკის შერწყმა და ერთიანი პრაქტიკის კომპონეტის სახით წარმოდგენა 5 კრედიტის მოცულობით, ასევე სასწავლო კურსების ,,მწვანე ეკონომიკა" და ,,ბიოეკონომიკის" შერწყმა მათი შინაარსიდან გამომდინარე და ერთი 5 კრედიტიანი სასწავლო კურსის სახით წარმოდგენა;
6. რეკომენდებულია სასწავლო კურსის ,,საგადასახადო დაბეგვრის საფუძვლები" სავალდებულო სასწავლო კურსის სახით წარმოდგენა პროგრამის სტრუქტურაში. ვინაიდან აღნიშნული კურსი არჩევითი კომპონენტის სახით არის პროგრამის სტრუქტურაში წარმოდგენილი უნდა მოხდეს მისი სტატუსის ცვლილება და სავალდებულო სახით წარმოდგენა;
7. რეკომენდებულია ,,რესურსების და სტრატეგიული მენეჯმენტის" სასწავლო კურსის მისი შინაარსის გათვალისწინებით დაყოფა ორი სავალდებულო სასწავლო კურსის სახით: ადამიანური რესურსების მენეჯმენტი და სტრატეგიული მენეჯმენტი;
8. რეკომენდირებულია დაწესებულებამ გააძლიეროს ხარისხის მართვის და რისკების მართვის საკითხების სწავლება;
9. რეკომენდებულია გამოყენებითი ინფორმატიკის საფუძვლები 1 სასწავლო კურსის შინაარსის კორექტირება, კერძოდ, - შინაარსში საჭიროა MS Office სრულყოფილად წარმოდგენა;
10. რეკომენდებულია სასწავლო კურსის ,,მენეჯმენტის საფუძვლების" შინაარსის გაძლიერება მოტივაციის საკითხებით, მათ შორის მოტივაციის თეორიების სახით, რათა სრულად მოხდეს სასწავლო კურსის სილაბუსით გაწერილი სწავლის შედეგების მიღწევა;
11. რეკომენდებულია სასწავლო კურსების შინაარსისა და მათში გამოყენებული სავალდებულო ლიტერატურის გათვალისწინებით დაკორექტირდეს შემდეგი სასწავლო კურსების სახელწოდებები ,,დაპროექტება და პროექტის მართვა აგრარულ და ბიოსისტემების ინჟინერიაში" და ,,აგრობიზნესის მიწოდების ჯაჭვის მდგრადი მართვის საფუძვლები", როგორც ,,პროექტების მართვა" და ,,მიწოდების ჯაჭვის მართვა";
12. რეკომენდებულია სასწავლო კურსი ,,რესურსები და სტრატეგიული მენეჯმენტი" გაიყოს ორ ნაწილად, რადგანაც კურსის შინაარსი გაჯერებულია ადამიანური რესურსების მართვის საკითხებით, თუმცა არასაკმარისად არის წარმოდგენილი უშუალოდ სტრატეგიული მენეჯმენტის საკითხები (სტრატეგიული დაგეგმვის, სტრატეგიების შემუშავების, შერჩევის, დანერგვის, აღსრულების, მონიტორინგის და ა.შ. საკითხები). შესაბამისად, საჭიროა ცალცალკე იქნეს წარმოდგენილი ,,ადამიანური რესურსების მართვის" და ,,სტრატეგიული მენეჯმენტის"

სასწავლო კურსები, რაც ასევე თანხვედრაშია მე-2 სტანდარტის 2.2 ქვეკომპონენტში პროგრამის სტრუქტურის მიმართ გაცემულ რეკომენდაციასთან;

13. რეკომენდებულია გარკვეული სასწავლო კურსების წინაპირობების დაკორექტირება, კერძოდ: სტატისტიკის სასწავლო კურსის წინაპირობად განისაზღვროს მათემატიკის კურსი, რომელიც თავის მხრივ უნდა დაემატოს პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსებს, ასევე უნდა დაკორექტირდეს საბაკალავრო ნაშრომის წინაპირობა, კერძოდ წინაპირობად უნდა განისაზღვროს პროგრამით გათვალისწინებული ყველა სავალდებულო სასწავლო კურსი 7-ე სემესტრის ჩათვლით რადგანაც საბაკალვრო ნაშრომი გათვალისწინებულია მე-8 სემესტრში. გარდა წინაპირობისა ამავე სილაბუსში დასაკორექტირებელია საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ერთერთი ტექნიკური პარამეტრი, კერძოდ ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრის ნაწილში, სადაც მითითებულია რომ ,,საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 20 გვერდისა“, რაც თეორიულად ტოვებს ლეგალურ გზას სტუდენტის მხრიდან წარმოდგენილი იქნეს მაგალითად 5 გვერდიანი ნაშრომი და მოითხოვოს მისი დაცვაზე დაშვება;
14. რეკომენდებულია პროგრამაში არსებული პრაქტიკის კომპონენტების გაერთიანება ერთ პრაქტიკის კომპონენტად და მისი წარმოდგენა სწავლების ბოლო წელს, შესაბამისად სრულყოფილად უნდა იქნეს წარმოდგენილი პრაქტიკაზე დაშვების წინაპირობაც, რომელიც არსებული მოცემულობით არასრულია. საჭიროა წინაპირობად განისაზღვროს პრაქტიკის გავლის მომენტისთვის განსაზღვრული ყველა სავალდებულო სასწავლო კურსების გავლა;
15. რეკომენდებულია უნივერსიტეტმა იზრუნოს პოტენციური პრაქტიკის ობიექტების არეალის გაზრდაზე და გააფორმოს მათთან შესაბამისი თანამშრომლობის მემორანდუმები;
16. რეკომენდირებულია პროგრამის ხელმძღვანელობის პროცესში ჩაერთოს დარგობრივი აკადემიური პერსონალი თანახელმძღვანელის სტატუსით;
17. რეკომენდირებულია წარმოდგენილ იქნას პროგრამის ფინალური მდგრადობის დამადასტურებელი მასალები;
18. რეკომენდირებულია ამოქმედდეს შიდა ხარისხის მონიტორინგის მექანიზმები პროგრამის განვითარებისა და სწავლის შედეგების მიღწევადობის უზრუნველსაყოფად;
19. რეკომენდირებულია პროგრამას თან ახლდეს დაწესებულებას მიერ ჩატარებული უცხოური გამოცდილების შესწავლის ე.წ. ,,ბეჩმარკინგის“ დეტალური ანგარიში;

წარმოდგენილი რეკომენდაციების შესრულების შედეგად ცხადია პროგრამამ განიცადა გარკვეული პროგრესი, კერძოდ:

- გაზრდილია პროგრამის მიზნობრიობა, რაც დასტურდება ჩატარებული შრომის ბაზრის კვლევის შედეგებით;

- დაკორექტირებულია პროგრამის სწავლის შედეგების რუკა, სადაც ლოგიკურად არის წარმოდგენილი ცალკეული სავალდებულო სასწავლო კურსის მონაწილეობა პროგრამის სწავლის შედეგების ფორმირებაში;
- დაიხვეწა პროგრამის სტრუქტურა, გაძლიერდა პროგრამის მენეჯერული კომპეტენციების ნაწილი, სავალდებულოს სასწავლო კურსების ნაწილში დამატებული იქნა შემდეგი სასწავლო კურსები: ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფია", ,,კვლევის მეთოდები", ,,ბიზნესის ეთიკა და საქმიანი ეტიკეტი", რისკმენეჯმენტი".
- პრაქტიკის კომპონენტი ჩამოყალიბდა ერთი 5 კრედიტიანი კურსის სახით;
- განახლდა სასწავლო კურსბში გამოყენებული სავალდებულო და დამხმარე ლიტერატურა;
- დაკორექტირდა ზოგიერთი სასწავლო კურსის სახელწოდება მაგ. განხორციელდა პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსის ,,გამოყენებითი ინფორმატიკის საფუძვლები 1"-ის სრულყოფა, კერძოდ დაკორექტირდა როგორც კურსის სახელწოდება, ისე მისი შინაარსი. კურსის სახელწოდება განისაზღვრა, როგორც ,,ინფორმაციული ტექნოლოგიები ბიზნესში", დაკორექტირდა ასევე სასწავლო კურსის ,,დაპროექტება და პროექტის მართვა აგრარულ და ბიოსისტემების ინჟინერიაში" სახელწოდება, როგორც ,,პროექტის მართვა", ხოლო ,,აგრობიზნესის მიზწოდების ჯაჭვის მდგრადი მართვის საფუძვლების" სასწავლო კურსის სახელწოდება დაკორექტირდა, როგორც ,,მიწოდების ჯაჭვის მართვა", სასწავლო კურსის ,,მცენარეთა INVITRO გამრავლების მენეჯმენტი" სახელწოდება დაკორექტირდა როგორც ,,მცენარეთა INVITRO გამრავლება"; სავალდებულო სასწავლო კურსის ,,მთიანი ზონის სამკურნალო მცენარეების მენეჯმენტი"-ს სახელწოდება დაკორექტირდა , როგორც ,,მთიანი ზონის სამკურნალო მცენარეები" და სხვა.
- სავალდებულო სასწავლო კურსი ,,რესურსები და სტრატეგიული მენეჯმენტი" გაიყო ორ სავალდებულო სასწავლო კურსად: ,,ადამიანური რესურსების მართვა" და ,,სტრატეგიული მენეჯმენტი" ;
- გაფორმდა ახალი მომორანდუმები პრაქტიკის ობიექტებთან;
- დაკორექტირდა ცალკეულ სასწავლო კურსებზე დაშვების წინაპირობები;
- განხორციელდა პროგრამის ე.წ. ,,ბეჩმარკის" დოკუმენტის შექმნა;
- განხორციელდა პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასება მიმდინარე ეტაპზე და ა.შ.

პროგრამის შესაბამისობა აკრედიტაციის სტანდარტებთან

1. **საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა**
   პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული მიზნები და სწავლის შედეგები, რომლებიც ლოგიკურადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული. პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, მიზნებსა და სტრატეგიულ გეგმას. პროგრამის გაუმჯობესებისთვის მუდმივად ფასდება პროგრამის სწავლის შედეგები.

1.1 პროგრამის მიზნები
პროგრამის მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ არის მიმართული და რა წვლილი შეაქვს სფეროსა და საზოგადოების განვითარებაში.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი გაცემული რეკომენდაცია: **რეკომენდაცია 1.** რეკომენდებულია შრომის ბაზრის კვლევის სისტემური სრულყოფა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს კვლევის შედეგების მეტი რელევანტურობის უზრუნველყოფას და დაეხმარება პროგრამას მიზნობრივად მოიზიდოს მეტი სტუდენტი. გაცემული რეკომენდაციის შესაბამისად, დაწესებულებამ წარმოადგინა შრომის ბაზრის კვლევა, სადაც სტრუქტურირებულად არის წარმოდგენილი მიზნობრივი ინფორმაცია შრომის ბაზარზე არსებული მდგომარეობის შესახებ, ახალი კადრების მახასიათებლების (უნარ/ჩვევები, პროფესიული აქტივობა) მოთხოვნის და სამუშაო ძალით უზრუნველყოფის გამოწვევების შესახებ. წარმოდგენილი კვლევაში აღწერილია გამოყენებული კვლევის მეთოდები, დაკონკრეტებულია კვლევის მიზანი, ამოცანები, მოცემულია კვლევის სტრუქტურირებული კითხვარი და გაანალიზებულია კვლევის შედეგები. წარმოდგენილი კვლევა იძლევა გარკვეულ სურათს პროგრამის მიზნობრიობის დასაბუთების შესახებ, თუმცა მომავალი კვლევების განხორციელებისას კვლევის რაოდენობრივი კომპონენტის რელევანტურობის გაზრდის მიზნით სასურველია კვლევაში ჩართული სუბიექტების რაოდენობის გაზრდა. მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნებია: • შესძინოს კურსდამთარებულს მენეჯმენტის თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკულად გაცნობიერების საფუძველზე, მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების ეფექტიანად მართვისათვის სოციალურ, ეკონომიკურ, ეკოლოგიურ და ეთიკურ ასპექტებთან მიმართებით დარგის შესაბამისი ცოდნისა და უნარების ფართო სპექტრი; • აღჭურვოს კურსდამთავრებული მთიანი რეგიონების ორგანულ ფერმერულ სისტემებშიკლიმატგონივრული ტექნოლოგიების გამოყენების, მთაში არსებული ეკოლოგიურად ცვალებადი და რისკებით სავსე გარემოს ეფექტიანი მართვის უნარებით;

- შეუქმნას კურსდამთავრებულებს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მენეჯმენტის მიმართულებით სწავლის შემდგომ საფეხურზე გაგრძელებისა და უწყვეტი პროფესიული განვითარებისათვის მყარი საფუძველი.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამის მიზნები შესაბამისობასია წარმოდგენილია კვლევის შედეგებთან და ასახავს თუ რა ცოდნის, უნარების და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულების მომზადებაზეა ორიენტირებული.

ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ დაწესებულებამ იმუშავა მოცემული რეკომენდაციის შესრულებაზე, ჩაატარა ბაზრის კვლევა, რომელიც იძლევა სტრუქტურირებულ ინფორმაციას მიზნობრივ შრომის ბაზარზე არსებული მდგომარეობის შესახებ.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ;
- შრომის ბაზრის კვლევა, 2022;

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია შრომის ბაზრის მომავალი კვლევების განხორციელებისას კვლევის რაოდენობრივი კოპონენტის რელევანტურობის გაზრდის მიზნით კვლევაში ჩართული სუბიექტების რაოდენობის გაზრდა.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

1.2 პროგრამის სწავლის შედეგები

- პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს იმ ცოდნას, უნარებსა ან/და პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას;
- პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებასა და ანალიზს;
- შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

გაცემული რეკომენდაციები:

რეკომენდაცია 2. რეკომენდირებულია დაწესებულებამ გადახედოს პროგრამის სწავლის შედეგების რუკაზე პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცების ნაწილში ცალკეული სასწავლო კურსების (ცხოველთა ორგანული კვება მთის ორგანულ ფერმერულ სისტემებში, რეგიონალური ეკონომიკის საფუძვლები, ორგანიზაციული ქცევა და ა.შ.) მონაწილეობის საკითხს;

რეკომენდაცია 3. რეკომენდებულია პროგრამის სწავლის შედეგები გადაიხედოს მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ჭრილში და მკაფიოდ გამოიკვეთოს მენეჯმენტის კომპეტენციები.

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამას გააჩნია 10 სწავლის შედეგი, რომლებიც შესაბამისობასია პროგრამის მიზნებთან და აღწერს იმ ძირითად ცოდნას, უნარებს, პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებიც უნდა გააჩნდეთ პროგრამის კურსდამთავრებულებს. პროგრამის სწავლის შედეგები შესაბამისობაშია მისანიჭებელი კვალიფიკაციის შესაბამის (ბაკალავრიატი) დონესთან. პროგრამის სწავლის შედეგებში იკვეთება მენეჯმენტის ბაკალავრის მისანიჭებელი კვალიფიკაციისათვის დამახასიათებელი კომპეტენციები, კერძოდ:

1. განმარტავს მენეჯმენტის თანამედროვე თეორიებსა და ორგანიზაციის მართვის თეორიულ-მეთოდოლოგიურ საფუძვლებს, ორგანიზაციის საქმიანობის, ბიზნესის და მეწარმეობის ეკონომიკურ, სოციალურ, კულტურულ და სამართლებრივ ასპექტებს;
2. აღწერს ეკონომიკასა და ბიზნესში მიმდინარე პროცესებს, ბიზნესის განვითარებისა და ორგანიზაციის მართვის თანამედროვე ტენდენციებს და ახდენს ცოდნის ინტერპრეტაციას მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვისათვის;
3. განსაზღვრავს კლიმატგონივრული ტექნოლოგიების გამოყენებით და ეკოლოგიურად ცვალებადი და რისკებით სავსე გარემოს გათვალისწინებით, მთის რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მდგრადი მართვისათვის, ეფექტიანი საქმიანობისა და ფუნქციონირებისათვის საჭირო თეორიულ და პრაქტიკულ საკითხებს;
4. მოიძიებს მონაცემებს, აანალიზებს და აყალიბებს შესაბამისს დასკვნებს მთის რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების უსაფრთხო, ეკოლოგიურად სუფთა მომსახურების და წარმოების მდგრადი განვითარებისთვის;
5. იყენებს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვისათვის შესაბამის

ინფორმაციულ და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს;

6. ამყარებს ეფექტიან კომუნიკაციას მოლაპარაკებისა და მართვის სტრატეგიების შესაბამისი მეთოდების შერჩევით დაინტერესებულ მხარეებთან ქართულ და უცხოურ ენაზე; მკაფიოდ აყალიბებს და არგუმენტირებულად ასაბუთებს საკუთარ პოზიციას;
7. მონაწილეობს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის პროექტების და ოპერაციების გენერირებასა და შემუშავებაში, დაგეგმვასა და განხორციელებაში;
8. წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად დამოუკიდებლად ახორციელებს ორგანიზაციის/ბიზნესის ფუნქციონალური სფეროს მართვასთან დაკავშირებულ კვლევითი/პრაქტიკული ხასიათის პროექტს - მენეჯმენტის სფეროსთვის დამახასიათებელი მეთოდებისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით;
9. აფასებს სამეწარმეო საქმიანობის ეკონომიკურ, სამართლებრივ, სოციალურ და ეთიკურ შედეგებს; მართვის სფეროში აღიარებული პრინციპების, დამკვიდრებული ნორმებისა და ღირებულებებისადმი საკუთარ და სხვების დამოკიდებულებას; განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში, ეთიკური პრინციპების დაცვით, ასრულებს მენეჯერულ ფუნქციებს;
10. ახდენს როგორც საკუთარი, ისე სხვების განვითარების საჭიროებების იდენტიფიცირებას და მონაწილეობს შესაბამისი ღონისძიებების დაგეგმვაში.

წარმოდგენილ პროგრამას თან ახლავს პროგრამის სწავლის შედეგების რუკა და პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების ანგარიში. პროგრამის სწავლის შედეგების რუკაზე ასახულია კავშირი პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსებსა და პროგრამის სწავლის შედეგებს შორის გაცნობა-გაღრმავება-განმტკიცების კონტექსტში. წარმოდგენილი რუკის მიხედვით პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცება ხორციელდება, შემდეგ სასწავლო კომპონენტებში, კერძოდ ფინანსური მენეჯმენტი, გადასახადები და დაბეგვრა, სტრატეგიული მენეჯმენტი, რისკ მენეჯმენტი, მთის ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და რაციონალური გამოყენება, სამეწარმეო სამართლის საფუძვლები, ორგანიზაციული ქცევა, პრაქტიკა და საბაკალავრო ნაშრომი.

პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების ანგარიშში ასახულია პროგრამის თითოეული სწავლის შედეგისთვის სამიზნე ნიშნული, რომელიც ასახავს მოლოდინს, თუ რა დონით მიაღწევენ სტუდენტები თითოეულ სწავლის შედეგს, ნორმალურ განაწილების (გაუსის განაწილება) გამოყენებით დადგენილია სამიზნე ნიშნულებიდან გადახრის დიაპაზონები და დადგენილია, რომ აღნიშნული დიაპაზონიდან 20%-იანი გადახრის შემთხვევაში გადაიხედა სწავლის შედეგები და მისი მიღწევის გზები:

- „A“ - ფრიადი - 10%
- “B”- ძალიან კარგი - 25%
- “C” -კარგი - 30%
- “D” -დამაკმაყოფილებელი - 25%
- “E” -საკმარისი - 10%

პროგრამის სწავლის შედეგების წარმოდგენილ ანგარიშით ირკვევა რომ „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვა“ პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცებას უზრუნველყოფს სასწავლო კურსის პროგრამების (სილაბუსები) უმრავლესობა. შესაბამისად თითოეული სასწავლო კურსის პროგრამა (სილაბუსი) დაექვემდებარა აკადემიური მოსწრების მონაცემების შეგროვებას და შემდგომ მათ ანალიზს“. გამომდინარე აქედან ცხადია, რომ დაწესებულება პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასებას ახდენს იმ სასწავლო კომპონენტებში სადაც ხდება პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცება. თუმცა, პროგრამის სწავლის შედეგების წარმოდგენილ ანგარიშში გაანალიზებულია სტუდენტთა აკადემიური მოსწრების მდგომარეობა ისეთ სასწავლო კურსებში რომლებიც პროგრამის სწავლის შედეგების რუკის მიხედვით უზრუნველყოფენ პროგრამის სწავლის შედეგების გაცნობას და არა განმტკიცებას, მაგალითად: ეკონომიკის საფუძვლები, მთის მდგრადი განვითარების საფუძვლები, ბიზნესის საფუძვლები, სტატისტიკის საფუძვლები, მენეჯმენტის საფუძვლები, მარკეტინგის საფუძვლები უზრუნველყოფენ პროგრამის სწავლის შედეგების გაცნობას, თუმცა სტუდენტთა აკადემიური მოსწრების ანალიზი მხოლოდ აღნიშნულ სასწავლო კურსებთან მიმართებით არის ჩატარებული და რეკომენდაციებიც ხარისხის სამსახურის მიერ ამის მიხედვით არის გაცემული. ცხადია, გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ პროგრამას ჯერ სრული ციკლი არ დაუსრულებია ანუ არ ყავს კურსდამთავრებული, თუმცა საჭიროა პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასება განხორციელდეს წინასწარ გაწერილი გეგმის მიხედვით. შესაბამისად, სასურველია პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასებისას გაწერილი გეგმის შესაბამისად გამოყენებული იქნეს იმ სასწავლო კურსების აკადემიური მოსწრების შედეგები რომლებიც უზრუნველყოფენ პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცებას.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ; ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების დოკუმენტი;
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის ○ სასურველია პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასებისას გაწერილი გეგმის შესაბამისად გამოყენებული იქნეს იმ სასწავლო კურსების აკადემიური მოსწრების შედეგები რომლებიც

უზრუნველყოფენ პროგრამის სწავლის შედეგების განმტკიცებას.
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება **√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან** ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	√			

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები, პროგრამის სტრუქტურა, შინაარსი, სწავლება-სწავლის მეთოდები და სტუდენტთა შეფასება უზრუნველყოფს დასახული მიზნებისა და მოსალოდნელი სწავლის შედეგების მიღწევას.

2.1 პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები
უსდ-ს განსაზღვრული აქვს პირთა პროგრამაზე დაშვების შესაბამისი, გამჭვირვალე, სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი წინაპირობები და პროცედურები.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ○ არ შეფასებულა
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით
რეკომენდაციები: წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ○
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.2 საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

პროგრამა შედგენილია უსდ-ში მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით. პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებსა და სწავლის შედეგებს. პროგრამის სტრუქტურა თანმიმდევრული და ლოგიკურია. შინაარსი და სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

გაცემული რეკომენდაციები:

რეკომენდაცია 4. რეკომენდებულია პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით შეთავაზებული იქნეს შემდეგი სასწავლო კურსები: მათემატიკა, წერითი და ზეპირი კომუნიკაციები;

რეკომენდაცია 5. რეკომენდებულია პროგრამაში სავალდებულო კომპონენტის სახით წარმოდგენილი საწარმოო და საველე პრაქტიკის შერწყმა და ერთიანი პრაქტიკის კომპონეტის სახით წარმოდგენა 5 კრედიტის მოცულობით, ასევე სასწავლო კურსების ,,მწავენე ეკონომიკა“ და ,,ბიოეკონომიკის“ შერწყმა მათი შინაარსიდან გამომდინარე და ერთი 5 კრედიტიანი სასწავლო კურსის სახით წარმოდგენა;

რეკომენდაცია 6. რეკომენდებულია სასწავლო კურსის ,,საგადასახადო დაბეგვრის საფუძვლები“ სავალდებულო სასწავლო კურსის სახით წარმოდგენა პროგრამის სტრუქტურაში. ვინაიდან აღნიშნული კურსი არჩევითი კომპონენტის სახით არის პროგრამის სტრუქტურაში წარმოდგენილი უნდა მოხდეს მისი სტატუსის ცვლილება და სავალდებულო სახით წარმოდგენა;

რეკომენდაცია 7. რეკომენდებულია ,,რესურსების და სტრატეგიული მენეჯმენტის“ სასწავლო კურსის მისი შინაარსის გათვალისწინებით დაყოფა ორი სავალდებულო სასწავლო კურსის სახით: ადამიანური რესურსების მენეჯმენტი და სტრატეგიული მენეჯმენტი;

რეკომენდაცია 8. რეკომენდირებულია დაწესებულებამ გააძლიეროს ხარისხის მართვის და რისკების მართვის საკითხების სწავლება;

რეკომენდაცია 9. რეკომენდებულია გარკვეული სასწავლო კურსების წინაპირობების დაკორექტირება, კერძოდ: სტატისტიკის სასწავლო კურსის წინაპირობად განისაზღვროს მათემატიკის კურსი, რომელიც თავის მხრივ უნდა დაემატოს პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსებს, ასევე უნდა დაკორექტირდეს საბაკალავრო ნაშრომის წინაპირობა, კერძოდ წინაპირობად უნდა განისაზღვროს პროგრამით გათვალისწინებული ყველა სავალდებულო სასწავლო კურსი 7-ე სემესტრის ჩათვლით რადგანაც საბაკალვრო ნაშრომი გათვალისწინებულია მე-8 სემესტრში. გარდა წინაპირობისა ამავე სილაბუსში დასაკორექტირებელია საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ერთერთი ტექნიკური პარამეტრი, კერძოდ ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრის ნაწილში, სადაც მითითებულია რომ ,,საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 20 გვერდისა“, რაც თეორიულად ტოვებს ლეგალურ გზას სტუდენტის მხრიდან წარმოდგენილი იქნეს

მაგალითად 5 გვერდიანი ნაშრომი და მოითხოვოს მისი დაცვაზე დაშვება;

რეკომენდაცია 10. რეკომენდებულია პროგრამაში არსებული პრაქტიკის კომპონენტების გაერთიანება ერთ პრაქტიკის კომპონენტად და მისი წარმოდგენა სწავლების ბოლო წელს, შესაბამისად სრულყოფილად უნდა იქნეს წარმოდგენილი პრაქტიკაზე დაშვების წინაპირობაც, რომელიც არსებული მოცემულობით არასრულია. საჭიროა წინაპირობად განისაზღვროს პრაქტიკის გავლის მომენტისთვის განსაზღვრული ყველა სავალდებულო სასწავლო კურსების გავლა;

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვა საბაკალავრო პროგრამა მოიცავს 240 კრედიტს. პროგრამა გაწერილია 4 აკადემიურ წელზე. პროგრამის სტრუქტურა წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

- ძირითადი სწავლის სფეროს კომპონენტი – 230 კრედიტი:

  მათ შორის: პრაქტიკა - 5 კრედიტი;

  საბაკალავრო ნაშრომი - 5 კრედიტი;
- თავისუფალი (არჩევითი) კომპონენტი - 10 კრედიტი;

მე-4 რეკომენდაციის შესაბამისად პროგრამის სავალდებულოს სასწავლო კურსების მოდულში დამატებულია ,,წერითი და ზეპირი კომუნიკაციების“ (5 კრდტ) და ,,მათემატიკა 1.1“ (5 კრდტ) სასწავლო კურსები, ასევე მე-5 რეკომენდაციის საფუძველზე განხორციელდა საწარმოო და საველე პრაქტიკის შერწყმა ერთ 5 კრედიტიან კურსად ,,პრაქტიკა ორგანული ფერმერულის სისტემების მართვაში“, რომელიც განაწილებულია მეშვიდე სემესტრში. ასევე განხორციელდა სასწავლო კურსების ,,მწვანე ეკონომიკა“ და ,,ბიოეკონომიკის“ შერწყმა ერთ 5 კრედიტაინ კურსად სახელწოდებით ,,მდგრადი მწვანე ბიო ეკონომიკა“. მე-6 რეკომენდაციის შესაბამისად არჩევით სასწავლო კურსს ,,საგადასახადო დაბეგვრის საფუძვლები“ შეეცვალა სახელი ,,გადასახადები და საგადასახადო დაბეგვრა“ და გაიდაინაცვლა სავალდებულო სასწავლო კურსების ბლოკში.

მე-7 რეკომენდაციის შესაბამისად სასწავლო კურსი ,,რესურსები და სტრატეგიული მენეჯმენტი“ დაიყო ორ სავალდებულო სასწავლო კურსებად: ადამიანური რესურსების მართვა (5 კრედიტი) და სტრატეგიული მენეჯმენტი (5 კრედიტი), კურსები განაწილებულია შესაბამისად 6 და 7 სემესტრებში. მე-8 რეკომენდაციის შესაბამისად პროგრამის სტრუქტურაში 5 კრედიტიანი კურსის სახით წარმოდგენილია სავალდებულო სასწავლო კურსი ,,რისკმენეჯემენტი“. მე-9 რეკომენდაციის შესაბამისად დაკორექტირებულია კურსზე დაშვების წინაპირობები, კერძოდ სასწავლო კურსის ,,სტატისტიკის საფუძვლები“ წინაპირობად განსაზღვრულია სავალდებულო სასწავლო კურსი ,,მათემატიკა 1.1“. დაკორექტირებულია ასევე საბაკალავრო ნაშრომზე დაშვების წინაპირობა, კერძოდ საბაკალავრო ნაშრომის ,,მთის ორგანული ფერმერული სისტემების მართვაში“ წინაპირობად განსაზღვრულია პრაქტიკის კომპონენტი, რომელიც სავალდებულოა და გათვალისწინებულია მე-7 სემესტრში, ამასთან პრაქტიკის კომპონენტის წინაპირობად განსაზღვრულია სპეციალობით გათვალისწინებული ყველა ძირითადი სასწავლო კურსი,

რომელიც მოცემული სემსტრისთვის უნდა ქონდეთ გავლილი. გამომდინარე აქედან, ცხადია რომ საბაკალავრო ნაშრომის შესასრულებლად სტუდენტს გავლილი უნდა ქონდეს პროგრამით მე-8 სემესტრამდე გათვალისწინებული ყველა სავალდებულო სასწავლო კურსი. მე-10 რეკომენდაციის შესაბამისად პრაქტიკის კომპონენტი წარმოდგენილია ერთ 5 კრედიტიან კურსად, რომლის წინაპირობად განსაზღვრულია სპეციალობით გათვალისწინებული ყველა ძირითადი სასწავლო კურსი, რომელიც პრაქტიკის გავლის მომენტისთვის მე-7 სემესტრამდე გათვალისწინებულია პროგრამის სასწავლო გეგმით.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამის სტრუქტურაში განხორციელებული ცვლილებების პარალელურად დაკორექტირდა პროგრამის ცალკეული სასწავლო კურსებზე დაშვების წინაპირობები და კურსის სწავლების სემესტრები, კერძოდ

- სასწავლო კურსი მიკრობიოლოგიის საფუძვლები ნაცვლად მე-3 სემეტრისა ისწავლება 1 სემესტრში;
- გაუქმდა სასწავლო კურსის ,,მთის მდგრადი ორგანული ფერმერული სისტემების საფუძვლები“ წინაპირობა;
- სასწავლო კურსის ,,მენეჯმენტის საფუძვლები“-ს სწავლებამ გადაინაცვლა მესამე სემესტრში;
- სასწავლო კურსის ,,პროექტის მართვა“ სწავლების სემესტრად განისაზღვრა 4-ე სემესტრი, ხოლო კურსზე დაშვების წინაპირობად სასწავლო კურსი ,,ბიზნესის საფუძვლები“. თუმცა, რადგანაც პროექტების მართვის სასწავლო კურსი თავისი მიზნებით, შინაარსით და სწავლის შედეგებით არის მენეჯმენტის მიმართულების სასწავლო კურსი, ცხადია მასზე დაშვების წინაპირობად უპრიანი იქნება დაწესდეს ,,მენეჯმენტის საფუძვლები“-ს სასწავლო კურსი ნაცვლად ,,ბიზნესის საფუძვლებისა“;
- სასწავლო კურსები ,,საქართველოს მაღალმთიანი ნიადაგები“ და ,,ფერმერული მეურნეობის მენეჯმენტი“ გახდა არჩევითი სასწავლო კურსები, შესაბამისად გაუქმდა ,,საქართველოს მაღალმთიანი ნიადაგები“-ს სასწავლო კურსე დაშვების წინაპირობა;
- პროგრამის კურიკულუმში სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით დამატებული იქნა ახალი სასწავლო კურსები: ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფია“, ,,კვლევის მეთოდები“, ,,ბიზნესის ეთიკა და საქმიანი ეტიკეტი“, რისკმენეჯმენტი“. შესაბამისად, ზოგიერთი სასწავლო კურსი გახდა არჩევითი, მაგალითად ,,ცხოველთა მომშენებლობა“, ,,გეოგრაფიული ინფორმაციური სისტემები მდგრადი განვითარებისთვის“, ,,მთიანი რეგიონების დემოგრაფია“, ,,ცხოველთა ორგანული კვება მთის ორგანულ ფერმერულ სისტემებში“, ,,კულტურულ მცენარეთა ორგანული სელექცია, მეთესლეობა და თესლმცოდნეობა“, ,,მთის ბუნებრივი საკვები რესურსების გამოყენება და უსაფრთხოება“, ,,ცხოველთა ანატომია“, ,,რეგიონული ეკონომიკის საფუძვლები“;
- სავალდებულო სასწავლო კურსის ,სასოფლო-სამეურნეო მექანიზაცია“ წინაპირობად განისაზღვრა სასწავლო კურსი ,,თანამედროვე ინოვაციური ტექნოლოგიები მთიანი

რეგიონების განვითარებაში“;

- სასწავლო კურსს ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფიას“ არ აქვს განსაზღვრული დაშვების წინაპირობა. გამომდინარე იქედან, რომ ლიდერობის კურსის მიზანია ,,სტუდენტებს მისცეს ფართო ცოდნა ლიდერობის არსის, მართვის თანამედროვე პრაქტიკასა და მასთან დაკავშირებული გამოწვევების დაძლევის მეთოდების და მნიშვნელობის შესახებ თანამედროვე, ინოვაციურ სამყაროში. ასევე, გააცნოს მათ ლიდერის სხვადასხვა თვისებები და ჩვევები, რომელიც საკვანძო მნიშვნელობას იძენს სრულფასოვანი თვითრეალიზაციისათვის და პირად, პროფესიულ და საზოგადოებრივ საქმეში წარმატების მისაღწევად“, **უპრიანი იქნება კურსზე დაშვების წინაპირობა განისაზღვროს მინიმუმ ,,მენეჯმენტის საფუძვლების“ სასწავლო კურსი ან ,,ადამიანური რესურსების მართვის“ სასწავლო კურსი;**
- განხორციელდა სასწავლო კურსების ,,ორგანული რძე და რძის პროდუქტების წარმოების მენეჯმენტი“-ს და ,,ორგანული ხორცი და ხორცის პროდუქტების წარმოების ტექნოლოგიის“ შერწყმა, რის შედეგადაც ჩამოყალიბდა ახალი 5 კრედიტიანი სავალდებულო სასწავლო კურსი ,,ორგანული რძისა და ხორცის პროდუქტების წარმოება“;

ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე ცხადია, რომ დაწესებულებამ კომპლექსურად განახორციელა არსებული რეკომენდაციების შესაბამისად კონკრეტული ცვლილებები, რომლებიც მიმართულია პროგრამის სტრუქტურის სრულყოფისაკენ.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ;
- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები;
- საგანმანათლებლო პროგრამში განხორციელებული ცვლილებების შედარების აქტი;

რეკომენდაციები:

- რეკომენდებულია პროექტების მართვის სასწავლო კურსის წინაპირობად განისაზღვროს ,,მენეჯმენტის საფუძვლები“-ს სასწავლო კურსი ნაცვლად ,,ბიზნესის საფუძვლებისა“;
- რეკომენდებულია ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფიის“ სასწავლო კურსის წინაპირობად

განისაზღვროს მინიმუმ ,,მენეჯმენტის საფუძვლების“ სასწავლო კურსი ან ,,ადამიანური რესურსების მართვის“ სასწავლო კურსი;
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან **√ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან** ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.3. სასწავლო კურსი
➢ ძირითადი სფეროს თითოეული სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს, ხოლო ყოველი სასწავლო კურსის/საგნის/მოდულის/კონცენტრაციის შინაარსი და კრედიტების რაოდენობა შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს; ➢ სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს აქტუალურ მიღწევებზე და უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი გაცემული რეკომენდაციები: **რეკომენდაცია 11.** რეკომენდებულია გამოყენებითი ინფორმატიკის საფუძვლები 1 სასწავლო კურსის შინაარსის კორექტირება, კერძოდ, - შინაარსში საჭიროა MS Office სრულყოფილად წარმოდგენა; **რეკომენდაცია 12.** რეკომენდებულია სასწავლო კურსის ,,მენეჯმენტის საფუძვლების“ შინაარსის გაძლიერება მოტივაციის საკითხებით, მათ შორის მოტივაციის თეორიების სახით, რათა სრულად მოხდეს სასწავლო კურსის სილაბუსით გაწერილი სწავლის შედეგების მიღწევა; **რეკომენდაცია 13.** რეკომენდებულია სასწავლო კურსების შინაარსისა და მათში გამოყენებული სავალდებულო ლიტერატურის გათვალისწინებით დაკორექტირდეს შემდეგი სასწავლო კურსების სახელწოდებები ,,დაპროექტება და პროექტის მართვა აგრარულ და ბიოსისტემების ინჟინერიაში“ და ,,აგრობიზნესის მიწოდების ჯაჭვის მდგრადი მართვის საფუძვლები“, როგორც ,,პროექტების მართვა“ და ,,მიწოდების ჯაჭვის მართვა“; **რეკომენდაცია 14.** რეკომენდებულია სასწავლო კურსი ,,რესურსები და სტრატეგიული მენეჯმენტი“

გაიყოს ორ ნაწილად, რადგანაც კურსის შინაარსი გაჯერებულია ადამიანური რესურსების მართვის საკითხებით, თუმცა არასაკმარისად არის წარმოდგენილი უშუალოდ სტრატეგიული მენეჯმენტის საკითხები (სტრატეგიული დაგეგმვის, სტრატეგიების შემუშავების, შერჩევის, დანერგვის, აღსრულების, მონიტორინგის და ა.შ. საკითხები). შესაბამისად, საჭიროა ცალცალკე იქნეს წარმოდგენილი ,,ადამიანური რესურსების მართვის" და ,,სტრატეგიული მენეჯმენტის" სასწავლო კურსები, რაც ასევე თანხვედრაშია მე-2 სტანდარტის 2.2 ქვეკომპონენტში პროგრამის სტრუქტურის მიმართ გაცემულ რეკომენდაციასთან;

მე-11 რეკომენდაციის შესაბამისად განხორციელებულია პროგრამის სავალდებულო სასწავლო კურსის ,,გამოყენებითი ინფორმატიკის საფუძვლები 1"-ის სრულყოფა, კერძოდ დაკორექტირდა როგორც კურსის სახელწოდება, ისე მისი შინაარსი. კურსის სახელწოდება განისაზღვრა, როგორც ,,ინფორმაციული ტექნოლოგიები ბიზნესში" და კურსის შინაარსში აქცენტები გაკეთებულია სამუშაო პროცესების დაგეგმვის და რეალიზების კონტროლის ტექნოლოგიების შესწავლაზე MS Project Professional-ის ბაზაზე, საბანკო და ბიზნეს-პროცესების ანალიზის, ეკონომიკური მაჩვენებლების, ეკონომიკური ზრდის პარამეტრების, ანალიზის, გადაწყვეტილების მისაღებად მარკეტინგული პრინციპების გამოყენების ტექნიკაზე MS Excel -ის ბაზაზე. მე-12 რეკომენდაციის შესაბამისად გადამუშავებულია მენეჯმენტის საფუძვლების სასწავლო კურსის სილაბუსი, სადაც წარმოდგენილია, როგორც რეკომენდაციით გათვალისწინებული მოტივაციის საკითხები, ისე მენეჯმენტის საფუძვლების შესწავლისათვის სხვა ძირითადი საკითხები. შესაბამისად, კურსის შინაარსი უზრუნველყოფს კურსის სწავლის შედეგების მიღწევას. მე-13 რეკომენდაციის შესაბამისად დაკორექტირდა სასწავლო კურსის ,,დაპროექტება და პროექტის მართვა აგრარულ და ბიოსისტემების ინჟინერიაში" სახელწოდება, როგორც ,,პროექტის მართვა", ხოლო ,,აგრობიზნესის მიწოდების ჯაჭვის მდგრადი მართვის საფუძვლების" სასწავლო კურსის სახელწოდება დაკორექტირდა, როგორც ,,მიწოდების ჯაჭვის მართვა" და მის წინაპირობად განისაზღვრა ,,მენეჯმენტის საფუძვლები". ასევე, დაკორექტირდა ზოგიერთი სასწავლო კურსის სახელწოდებაც, კერძოდ სასწავლო კურსის ,,მცენარეთა INVITRO გამრავლების მენეჯმენტი" სახელწოდება დაკორექტირდა როგორც ,,მცენარეთა INVITRO გამრავლება"; სავალდებულო სასწავლო კურსის ,,მთიანი ზონის სამკურნალო მცენარეების მენეჯმენტი"-ს სახელწოდება დაკორექტირდა , როგორც ,,მთიანი ზონის სამკურნალო მცენარეები". მე-14 რეკომენდაციის შესაბამისად სავალდებულო სასწავლო კურსი ,,რესურსები და სტრატეგიული მენეჯმენტი" გაიყო ორ სავალდებულო სასწავლო კურსად: ,,ადამიანური რესურსების მართვა" და ,,სტრატეგიული მენეჯმენტი" .

პროგრამაში სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით წარმოდგენილია ახალი სასწავლო კურსების სილაბუსები: ,,ლიდერობის პრაქტიკული ფილოსოფია", ,,კვლევის მეთოდები", ,,ბიზნესის ეთიკა და საქმიანი ეტიკეტი", რისკმენეჯმენტი". გარდა ამისა, სრულიად განახლებულია ,,ფინანსური მენეჯმენტის" სასწავლო კურსის სილაბუსი.

წარმოდგენილი სასწავლო კურსების სილაბუსებში მაქსიმალურად არის გამოყენებული

ქართულენოვანი სავალდებულო ლიტერატურა, მათ შორის სახელმძღვანელოები, სალექციო კურსები. თუმცა სასურველია პროგრამის მენეჯმენტმა გააგრძელოს მუშაობა უახლესი ქართულენოვანი ლიტერატურის მოძიებაზე, ახალი სახელმძღვანელოების, სალექციო კურსების შექმნაზე, განსაკუთრებით ისეთ დარგებში რომლებიც სწრაფად განიცდიან ტექნოლოგიური პროგრესის გავლენას (მაგ. სასოფლო-სამეურნეო მექანიზაცია, ფერმერული მეურნეობის მენეჯმენტი, ცხოველთა მოშენებლობა, მარკეტინგი და ა.შ.). პროგრამის თითოეული სასწავლო კურსის შინაარსი შეესაბამება კურსის მიზნებს, სწავლის შედეგებს და თანხვედრაშია პროგრამის მიზნებთან და სწავლის შედეგებთან. თითოეული სასწავლო კურსისთვის გამოყოფილი კრედიტების რაოდენობა არის ადექვატური და ასახავს კურსის სპეციფიკას. ამასთან, საბაკალავრო ნაშრომის სილაბუსში დასაზუსტებელია საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ერთერთი ტექნიკური პარამეტრი, კერძოდ ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრის ნაწილში, სადაც მითითებულია რომ ,,საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 20 გვერდისა“, რაც სასურველია წარმოდგენილი იყოს არა მხოლოდ ზედა ზღვარის არამედ ქვედა ზღვარის მითითებითაც. აღნიშნული დაზუსტება გამორიცხავს საბაკალავრო ნაშრომის მინიმალური მოცულობის შესახებ არასწორ ინტერპრეტაციებს.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ; ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კურსების სილაბუსები; ○ საგანმანათლებლო პროგრამში განხორციელებული ცვლილებების შედარების აქტი;
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის ▪ სასურველია პროგრამის მენეჯმენტმა გააგრძელოს მუშაობა უახლესი ქართულენოვანი დარგობრივი ლიტერატურის მოძიებაზე, ახალი სახელმძღვანელოების, სალექციო კურსების შექმნაზე; ▪ სასურველია დაზუსტდეს ამასთან, საბაკალავრო ნაშრომის სილაბუსში საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ერთერთი ტექნიკური პარამეტრი, კერძოდ ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრის ნაწილში, სადაც მითითებულია რომ ,,საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 20 გვერდისა“, სადაც სასურველია წარმოდგენილი იყოს საბაკალავრო ნაშრომის

მოცულობის არა მხოლოდ ზედა ზღვარი არამედ ქვედა ზღვარიც.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.4 პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარება

პროგრამა უზრუნველყოფს, სწავლის შედეგების შესაბამისად, სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარებას და/ან მათ კვლევით პროექტებში ჩართვას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

გაცემული რეკომენდაციები:

რეკომენდაცია 15. რეკომენდებულია უნივერსიტეტმა იზრუნოს პოტენციური პრაქტიკის ობიექტების არეალის გაზრდაზე და გააფორმოს მათთან შესაბამისი თანამშრომლობის მემორანდუმები;

მე-15 რეკომენდაციის შესაბამისად დაწესებულებამ წარმოადგინა პოტენციური პრაქტიკის ობიექტებთან გაფორმებული მემორანდუმები, სადაც წარმოდგენილია საკმარისი ინფორმაცია პროგრამის სტრუქტურით გათვალისწინებული პრაქტიკის კომპონენტის უზრუნველსაყოფად. პროგრამის ფარგლებში დაწესებულების მხრიდან ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმები გაფორმებულია შემდეგ ორგანიზაციებთან:

- შპს ,,ბიოაგრო-მცენარეთა ბიოლოგიური დაცვის ცენტრი“;
- შპს ,,კავკასიის გენეტიკა“;
- კავკასიის მთიანი რეგიონების საერთაშორისო ასოციაცია;
- ა(ა)იპ საქართველოს ეროვნული ბოტანიკური ბაღი;
- სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი;
- ჰიდრომეტეოროლოგიის ინსტიტუტი

პრაქტიკის ობიექტების ჩამონათვალი მოცემულ ეტაპზე სრულად უზრუნველყოფს პროგრამის სტუდენტების პრაქტიკის კომპონენტის სრულფასოვნად შესრულებას.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის" საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ;
- მემორანდუმები პრაქტიკის ობიექტებთან;

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.5 სწავლება-სწავლის მეთოდები

პროგრამა ხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

არ შეფასებულა

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.6. სტუდენტების შეფასება
სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, გამჭვირვალეა და კანონმდებლობასთან შესაბამისი.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ○ არ შეფასებულა
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით
რეკომენდაციები: წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა	√			

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა

პროგრამა უზრუნველყოფს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას, შესაბამისი სერვისების შეთავაზებით; ხელს უწყობს სტუდენტების მაქსიმალურ ინფორმირებას, ახორციელებს მრავალფეროვან ღონისძიებებს და ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას ადგილობრივ და/ან საერთაშორისო პროექტებში.

3.1 სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება
სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ○ არ შეფასებულა
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით
რეკომენდაციები: წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ○
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

3.2 მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა ხელმძღვანელობა
მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ○ არ შეფასებულა
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით
რეკომენდაციები: წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ○
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა				

4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა

ადამიანური, მატერიალური, საინფორმაციო და ფინანსური რესურსები უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრად, სტაბილურ, ეფექტიან და ეფექტურ ფუნქციონირებას და განსაზღვრული მიზნების მიღწევას.

4.1 ადამიანური რესურსი
➢ პროგრამას ახორციელებენ შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია; ➢ პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და დატვირთვა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას და ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობისა და სხვა მათზე დაკისრებული ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის ბალანსი უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას; ➢ პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის შემუშავებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება და უშუალოდაა ჩართული პროგრამის განხორციელებაში; ➢ პროგრამის სტუდენტები, უსდ-ის მიერ უზრუნველყოფილები არიან სათანადო რაოდენობისა და შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი გაცემული რეკომენდაცია **რეკომენდაცია 16.** რეკომენდირებულია პროგრამის ხელმძღვანელობის პროცესში ჩაერთოს დარგობრივი აკადემიური პერსონალი თანახელმძღვანელის სტატუსით. მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებას ემსახურება 53 აკადემიური პერსონალი, სადაც 43 არის აკადემიური აფილირებული პერსონალი(22 პროფესორი, 18 ასოცირებული პროფესორი, 3 ასისტენტ-პროფესორი) ხოლო 10 მოწვეული აკადემიური პერსონალი. შესაბამისად თანაფარდობა აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის არის 43/10, რაც პროგრამის მდგრადობის გარკვეული წინაპირობად

შეგვიძლია მივიჩნიოთ. წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დასტურდება სასწავლო პროცესში ჩართული აკადემიური პერსონალის კომპეტენცია შესაბამის დარგში სასწავლო კურსით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისთვის აუცილებელი ცოდნითა და პრაქტიკული გამოცდილებით. პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური და მოწვეული პერსონალის კვალიფიკაცია დასტურდება ბოლო 10 წლის განმავლობაში შესრულებული და გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომებით, რაც დასტურდება პერსონალის პირადი საქმეებით.
არსებული მდგომარეობით ყავს ორი ხელმძღვანელი. პროგრამა წინა აკრედიტაციის დროს წარმოდგენილი იყო ერთი აგრარული მიმართულების პროფესორით, არსებული რეკომენდაციის გათვალისწინებით კი პროგრამას ჰყავს მეორე ხელმძღვანელი, რომელსაც აქვს საგანმანათლებლო პროგრამების ხელმძღვანელობის გამოცდილება, არის უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის აფილირებული პროფესორი, გამოქვეყნებული მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი მათ შორის მენეჯმენტის მიმართულებით. პროგრამის ხელმძღვანელებს აქვთ პროგრამის შემუშავებისა და განვითარებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება, მათი მაღალკვალიფიკაციურობა დასტურდება დარგის შესაბამისი განათლებით, პრაქტიკული გამოცდილებითა და შესაბამისი სამეცნიერო-აკადემიური აქტივობებით. პროგრამის ხელმძღვანელები უშუალოდ არიან ჩართულები პროგრამის განხორციელბაში, კერძოდ ისინი პერსონალურად უძღვებიან შემდეგ სასწავლო კურსებს: ბიზნესის ეთიკა და საქმიანი ეტიკეტი, მთის მდგრადი ორგანული ფერმერული სისტემების საფუძვლები, პრაქტიკა ორგანული ფერმერული სისტემების მართვაში, ოპერაციული მენეჯმენტი, საბაკალავრო ნაშრომი, ცხოველთა ორგანული კვება მთის ორგანულ ფერმერულ სისტემებში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ;
- პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალის პირადი საქმეები;
- საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვებგვერდი https://gtu.ge/;

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

√ **შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან**

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.2 აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარება

- დაწესებულება რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს;
- უსდ ზრუნავს აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიულ განვითარებაზე, ასევე ხელს უწყობს მათ მიერ სამეცნიერო/კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

- არ შეფასებულა

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით

რეკომენდაციები:

წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.3 მატერიალური რესურსი
პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ○ არ შეფასებულა
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ კომპონენტის მტკიცებულებები/ინდიკატორები შესაბამისი დოკუმენტებისა და ინტერვიუს შედეგების ჩათვლით
რეკომენდაციები: წინადადება(ები), რომელიც უსდ-მ უნდა გაითვალისწინოს იმისათვის რომ პროგრამამ დააკმაყოფილოს სტანდარტის მოთხოვნები
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) ○ მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
შეფასება

ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.4 პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი და პროგრამის ფინანსური მდგრადობა

პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია და შეესაბამება პროგრამის საჭიროებებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

გაცემული რეკომენდაცია

რეკომენდაცია 17. რეკომენდირებულია წარმოდგენილ იქნას პროგრამის ფინალური მდგრადობის დამადასტურებელი მასალები.

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ფინალური მდგრადობა შესაძლებელია განხილული იქნეს რესურსული უზრუნველყოფის ჭრილში, სადაც ერთერთი მთავარი კომპონენტია ფინანსური, ადამიანური და ინფრასტრუქტურული რესურსები.

წარმოდგენილი პროგრამის შექმნა ფინანსურად მხარდაჭერილი იყო საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 4 აპრილის #751 განკარგულებით, რომლითაც გამოიყო კონკრეტული თანხა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტის ბაზაზე მთის ფაკულტეტის შექმნისა და შესაბამისი სასწავლო პროგრამის მომზადებისთვის.

პროგრამას თან ახლავს როგორც პროგრამული იქსე ფაკულტეტის ბიუჯეტი. სსიპ მთის მდგრადი განვითარების 2022 წლის ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ფაკულტეტის ადმინისტრაციული, აკადემიური და მოწვეული პერსონალის სახელფასო ანაზღაურება, მათი პროფესიული განვითარების, სამეცნიერო აქტივობების, სასწავლო და საწარმოო პრაქტიკის განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯები. პროგრამის ბიუჯეტი გათვლილია 29 სტუდენტზე და უზრუნველყოფს პროგრამის განვითარებისათვის საჭირო შემოსავლებს, თუმცა პროგრამის დაფინანსება არის ფაკულტეტის ბიუჯეტის ნაწილი და ხორციელდება ერთიანი კომპლექსური მიდგომით. პროგრამის მდგრადობა გარკვეულწილად განპირობებულია ასევე პროგრამის აკადემიური და მოწვეული

პერსონალით, თანამედროვე ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფით. აღსანიშნავია, რომ როგორც წარმოდგენილი მასალებით ირკვევა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მთის მდგრადი განვითარების ფაკულტეტი სტუდენტების მოსაზიდად აქტიურად ატარებს ღია კარის დღეებს, მაგალითად 2022 წელს მოცემული მიმართულებიტ აქტივობები განხორციელდა ადიგენის, დუშეთის, თიანეთის, ხაშურის მუნიციპალიტეტებში, რაც ასევე შეგვიძლია განვიხილოთ პროგრამის მდგრადობის უზრუნველყოფისათვის თვის გადადგმულ ნაბიჯად.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ; ○ ფაკულტეტის ბიუჯეტი; ○ პროგრამის ბიუჯეტი; ○ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვებგვერდი https://gtu.ge/;
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება **√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან** ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	√			

5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები

სწავლების ხარისხის განვითარების მიზნით პროგრამა იყენებს შიდა და გარე ხარისხის სამსახურებს, პერიოდულ მონიტორინგსა და შეფასებას უწევს პროგრამას. აგროვებს და აანალიზებს რელევანტურ ინფორმაციას შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად და განსავითარებლად.

5.1 შიდა ხარისხის შეფასება
პროგრამაში ჩართული პერსონალი თანამშრომლობს შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან/პერსონალთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში და იყენებს ხარისხის შეფასების შედეგებს პროგრამის გასაუმჯობესებლად.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი გაცემული რეკომენდაცია **რეკომენდაცია 18.** რეკომენდირებულია ამოქმედდეს შიდა ხარისხის მონიტორინგის მექანიზმები პროგრამის განვითარებისა და სწავლის შედეგების მიღწევადობის უზრუნველსაყოფად; მთის მდგრადი განვითარების ფაკულტეტზე საგანმანათლებლო პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმი შემუშავებულია „სტუ-ს აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 23 სექტემბრის №01-05-04/261 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში „საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების წესი“-ს საფუძველზე; საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფა ეფუძნება პრინციპს -,,დაგეგმე, განახორციელე, შეამოწმე, განავითარე“. უსდ-ში მოქმედი ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა სტანდარტებისა და პოლიტიკის შესაბამისად საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასებისა და განვითარების მიზნით, რექტორის ბრძანებისა და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის ხელმძღვანელის წარდგინების საფუძველზე, ფაკულტეტზე იქმნება კომისია, რომელიც ამოწმებს საგანმანათლებლო პროგრამას. შემოწმების პროცესში გამოიყენება შეფასების პირდაპირი და არაპირდაპირი მეთოდები, დადგენილია საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევის შეფასების ციკლი და პროცესების თანმიმდევრობა. აღნიშნული წესის გათვალისწინებით წარმოდგენილ პროგრამას თან ახლავს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხარისხის შიდა შეფასების ანალიზის დოკუმენტი, სადაც დეტალურად არის აღწერილი პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული ცვლილებები, გაანალიზებულია ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის მიერ ჩატარებული გამოკითხვის შედეგები და დასაბუთებულია პროგრამის მოდიფიცირების საფუძვლები. პროგრამას ასევე ახლავს, პროგრამის

სწავლის შედეგების შეფასების დოკუმენტი, სადაც გაანალიზებულია თითოეული სწავლის შედეგის მიღწევის მდგომარეობა წინასწარ გაწერილი გეგმის მიხედვით, დადგენილია სამიზნე ნიშნულები, გაანალიზებულია სტუდენტთა აკადემიური მოსწრების მაჩვენებელი და განსაზღვრულია სამიზნე ნიშნულებიდან მათი გადახრის დიაპაზონი. ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე ცხადია, რომ შიდა ხარისხის მონიტორინგის მექანიზმები მუშაობს და მომართულია პროგრამის განვითარებისა და სწავლის შედეგების მიღწევადობის უზრუნველსაყოფად.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ; ○ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტში საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების წესი; ○ პროგრამის შიდა ხარისხის შეფასების დოკუმენტი; ○ პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების დოკუმენტი; ○ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვებგვერდი https://gtu.ge/;
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება **√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან** ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.2 გარე ხარისხის შეფასება
პროგრამა რეგულარულად იყენებს გარე ხარისხის შეფასების შედეგებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი
არ შეფასებულა

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- ○

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

არასავალდებულო ხასიათის რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.3. პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება

პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი
გაცემული რეკომენდაცია

რეკომენდაცია 19. რეკომენდირებულია პროგრამას თან ახლდეს დაწესებულებას მიერ ჩატარებული უცხოური გამოცდილების შესწავლის ე.წ. ,,ბეჩმარკინგის“ დეტალური ანგარიში.

მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამას თან ახლავს მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის პროგრამების შედარებითი ანალიზის დოკუმენტი, კერძოდ ე.წ. ,,ბეჩმარკი“ გაკეთებულია ბოზენ-ბოლზანოს თავისუფალი უნივერსიტეტის (იტალია) (https://www.unibz.it/en/faculties/sciencetechnology/bachelor-agriculture-food-sciences-mountain-environment/) და გამოყენებითი მეცნიერებების საერთაშორისო უნივერსიტეტის (გერმანია)

(https://www.iu-fernstudium.de/bachelor/agrarmanagement/) შესაბამის პროგრამებს შორის.

წარმოდგენილ დოკუმენტში გაანალიზებულია პროგრამის მიზნების, სწავლის შედეგების და პროგრამის სტრუქტურის მსგავსების დეტალები, რაც იძლევა საშუალებას ვიმსჯელოთ პროგრამაში საერთაშორისო გამოცდილების გამოყენების ფაქტზე. გარდა ამისა, პროგრამას თან ახლავს საქართველოს სოფლის მეურნეობის აკდემიისა და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრთა დადებითი გამოხმაურებები, რაც ასევე მიუთითებს იმაზე, რომ პროგრამის გარე შეფასებისთვის არ გამოიყენება მხოლოდ აკრედიტაციის მექანიზმი და პროცესში ჩართულია სხვა ინსტრუმენტებიც.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამების კარედიტაციის საბჭოს გადაწყვეტილება #803516, 18/08/2021, სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის „მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის შესახებ;
- საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტში საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების წესი;
- პროგრამის ე.წ. ,,ბეჩმარკის“ დოკუმენტი;
- პროგრამის გარე შემფასებლების გამოხმაურებები;
- საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვებგვერდი https://gtu.ge/;

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პრაქტიკა, რომელიც არის გამორჩეულად ეფექტური და რომელიც შეიძლება გახდეს სამიზნე ნიშნული ან მაგალითი სხვა საგანმანათლებლო პროგრამებისათვის

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

- მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი, რომელიც პროგრამაში განხორციელდა წინა აკრედიტაციის შემდეგ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

შეფასება

√ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	√			

თანდართული დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სახელწოდება: სსიპ - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება, საფეხური: მთიანი რეგიონების ორგანული ფერმერული სისტემების მართვა

დასკვნის გვერდების რაოდენობა: 40

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტები	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	√			
2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა	√			

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა				
4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	√			
5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	√			

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის თავმჯდომარის

ვასილ კიკუტაძე

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის წევრ(ებ)ის

თორნიკე ხოშტარია